

عنوان مقاله:

بازخوانی سیر تحول خدایخانهی مسجد عتیق شیراز

محل انتشار:

دومین کنگره بین المللی افق های جدید در معماری و شهرسازی با رویکرد توسعه و فناوری (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

بهاره بنازاده - دانش آموخته کارشناسی ارشد معماری. دانشگاه شیراز

زهرا سادات زمردیان - دانشجوی دکتری معماری. دانشگاه شهید بهشتی تهران

محمد علی آبادی - دکتری معماری، عضو هیات علمی دانشگاه شیراز

خلاصه مقاله:

عمارت سنگی خدایخانه در میانه مسجد عتیق شیراز، قدیمیترین مسجد این شهر، از زمان عمرولیث صفاری در قرن دوم هجری باقیمانده است. این بنا که یکی از نمونههای نادر از معماری صفاریان در ایران و جهان است، از بسیاری جهات ناشناخته مانده است. در این پژوهش سعی شده است با شیوه تفسیری تاریخی و مراجعه به متون و اسناد مرتبط با خدایخانه مسجد جامع عتیق شیراز، عکسهای سفرنامهها و مینیاتور - منتسب بهبهزاد (نگارگر دوره تیموری) گزارشی از سیر تحول تاریخی آن ارائه گردد. هدف پاسخگویی به این سوال است که این بنا از ابتدا با چه هدفی ساخته شده و در دورههای مختلف تاریخی چه عملکردهای داشته است. پس از بررسی و تحلیل اطلاعات فرضیههای مبنی بر سیر تحولات شکل و عملکرد این بنا در پنج دوره قابل ارائه میباشد، خدایخانه در پیش از اسلام به عنوان آتشگاهی در میان آتشکده، در محدوده قرن اول تا پنجم هجری قمری محل نگهداری قرآن، در قرن پنجم تا دهم هجری قمری محل تدریس و نگهداری کتب ارزشمند، در قرن دهم تا ابتدای قرن چهاردهم هجری قمری با عملکرد کعبه جهت تمرین مراسم طواف و از قرن چهاردهم هجری قمری تا کنون پس از مرمت هیچ یک از عملکردهای گذشته خود را دارا نمیباشد و صرفاً جنبه یک اثر تاریخی داشته و مورد بازدید زوار حرم شاهچراغ (ع) و گردشگران داخلی و خارجی قرار میگیرد. شناسایی سیر تحول خدایخانه در جهت باز به کارگیری این بنای شاخص که تقریباً در تمامی دورههای تاریخی شهر شیراز ارزش و جایگاه والایی داشته است موثر خواهد بود.

کلمات کلیدی:

مسجد جامع عتیق، شیراز، خدایخانه، دارالمصحف،

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/531509>

